

Tato práce se zabývá tématem česko-německo-židovských vztahů v životě a díle Moritze Hartmanna. Moritz Hartmann se narodil v česky mluvící vesnici a je tedy možno předpokládat, že i Hartmanova rodina mluvila česky, vzdělání získal v jazyce německém. Jeho literární nadání se projevilo velmi brzy a Hartmann je sklouobil se svými politickými aspiracemi. V 19. století se v Evropě prosadil politický liberalismus, který byl podnícen francouzskou revolucí a který se o to rozhodněji snažil bojovat proti restaurační politice. Liberalismus se snažil prosadit občanská práva a zrušení cenzury. V rámci liberalismu se ale rozvíjel i nacionální směr toužící po sjednocení národů. Dosažení občanských práv a státoprávních celků na národním principu bylo v přímém rozporu. V politickém spektru, kde se střetávaly zájmy české a německé, zastával Moritz Hartmann vzhledem ke svému židovskému původu specifickou úlohu. Politicky se přiklonil ke snahám českých Němců, psal německy. Tématicky ale vycházel z českých dějin.

Liberalismus a liberálně-nacionální smýšlení je představeno ve svém protikladu, kdy snaha o prosazení práv jednotlivce jsou v přímém protikladu s myšlenkou národních států. Na území dnešních Čech byl tento protiklad velmi zřejmý, protože zde žilo české a německé obyvatelstvo. Zjednodušeně řečeno narážely snahy českého národního hnutí na odpor německého národního hnutí, které usilovalo o spojení území patřící k Německému spolku a vytvoření demokratického Německa. České národní hnutí usilovalo o spojení zemí Čech, Moravy a Slezska a vytvoření společného zákonodárného sněmu, zavedení češtiny jako úředního a vyučovacího jazyka. Moritz Hartmann se zasazoval o připojení českých zemí k Německu. Témata a motivy jeho tvorby se týkají českých dějin a v pojetí Františka Palackého opěvují českou minulost, Jana Husa apod. Hartmannova první básnická sbírka „Kelch und Schwert“ (1845), která vyšla v Lipsku, kam Hartmann přes Prahu a Vídeň odešel, byla odmítnuta rakouskou cenzurou.